

MINISTERUL JUSTIȚIEI

CONFORM CU ORIGINALUL

3570a

Nr. 9112 /N.S.

Data..09.12.2020

SG-6948
15/12/2020Nr. 2/102710/2020
din 08.12.2020

Adresată: Domnului Vlad ALEXANDRESCU
Senator
Parlamentul României

16.11.

Referitor: la întrebarea dumneavoastră având ca obiect „*informații despre proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, promulgat de Președintele României*” (nr.3570a/2020)

Stimate domnule Senator,

Așa cum este cunoscut, în Monitorul Oficial al României nr. 1012/30 octombrie 2020, a fost publicată Legea nr. 217/2020 *pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*.

Având în vedere întrebarea dumneavoastră adresată ministrului justiției, vă aducem la cunoștință următoarele:

1. Cu referire la **primul punct** care se referă la *sesizarea Guvernului la Curtea Constituțională, context în care nu a fost avută în vedere modificarea adusă aliniatului 4 al art. 154*:

Așa cum precizam, prevederile la care faceți referire au fost introduse în Legea nr. 217/2020 (la momentul respectiv PL-x 101/2020) prin intermediul unor amendamente formulate direct în cadrul dezbatelor Comisiei Juridice a Camerei Deputaților, din data de 29 iunie 2020 de către membrii comisiei, proiectul fiind înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților în aceeași zi și înșușit prin vot de către Parlamentul României în ziua următoare.

Potrivit procedurii parlamentare, rapoartele comisiilor parlamentare, privind inițiativele legislative, se adoptă de membrii comisiilor parlamentare cu votul majorității acestora.

În ceea ce privește sesizarea de neconstituționalitate formulată de Guvernul României, amintim că, potrivit art. 146 din Constituție, aceasta se face după adoptarea legii de către Parlamentul României, moment în care autoritatea legiuitoră și-a exprimat deja voința cu privire la conținutul actului normativ, iar Ministerul Justiției nu este în măsură a cenzura această vointă.

Mai precizăm că analiza de constituitonalitate a Ministerului Justiției, ulterioară momentului adoptării legii, a avut în vedere conținutul de fond al acesteia, respectiv al amendamentelor nou introduse, conform celor cuprinse în raportul adoptat de Comisia Juridică a Camerei Deputaților la data de 29 iunie 2020, modificările aduse art. 154 din Codul penal având ca motivare necesitatea de corelare cu modificările de substanță ale art. 153 din Codul penal, după cum urmează: „*Este necesară o corelare, având în vedere*

MINISTERUL JUSTIȚIEI

că în cazul violului asupra unui minor și actului sexual cu un minor, prescripția începe să curgă, potrivit art. 154 alin.(4), de la data la care minorul a devenit major, sau de la data decesului înainte de majorat.”.

În ceea ce privește sesizarea de neconstituționalitate, precizăm că prin aceasta s-a solicitat verificarea constituționalității soluției de reglementare a imprescriptibilității doar pentru infracțiunile de viol și act sexual cu un minor, în vreme ce alte fapte sancționate chiar mai aspru de Codul penal și care afectează aceeași sferă a relațiilor sociale, cu efecte similare asupra victimelor, precum agresiunea sexuală, traficul de minori, proxenetismul etc au rămas în continuare prescriptibile.

Cu referire la eventualele sesizări ale Curții Constituționale a României din punctul de vedere al neconformității anumitor prevederi legale cu actele normative europene, jurisprudența Curții este constantă în sensul respingerii ca inadmisibile a unor astfel de sesizări, aceasta apreciind că verificarea compatibilității legislației interne cu prevederile actelor normative europene este apanajul Curții de Justiție a Uniunii Europene¹.

¹ „Curtea a reținut că, în cazul în care s-ar accepta punctul de vedere contrar, în sensul că instanța constituțională se poate pronunța asupra constituționalității unui text de lege prin raportare la prevederile unui act comunitar, s-ar încalcă, în mod evident, competențele Curții de Justiție a Uniunii Europene, din moment ce interpretarea tratatelor de bază este de competența acestora din urmă (art. 267 din Tratat). În consecință, Curtea a stabilit că o atare excepție de neconstituționalitate este inadmisibilă.” (Decizia nr. 1249/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 764 din 16 noiembrie 2010)

„II. Prin Decizia nr. 1.596 din 26 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 18 ianuarie 2010, Curtea Constituțională a stabilit că nu este de competență sa "să analizeze conformitatea unei dispoziții de drept național cu textul Tratatului de instituire a Comunității Europene (devenit Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene) prin prisma art. 148 din Constituție. O atare competență, și anume aceea de a stabili dacă există o contrarietate între legea națională și Tratatul CE, aparține instanței de judecată, care, pentru a ajunge la o concluzie corectă și legală, din oficiu sau la cererea părții, poate formula o întrebare preliminară în sensul art. 234 din Tratatul de instituire a Comunității Europene la Curtea de Justiție a Comunităților Europene. În situația în care Curtea Constituțională s-ar considera competență să se pronunțe asupra conformității legislației naționale cu cea europeană, s-ar ajunge la un posibil conflict de jurisdicții între cele două instanțe, ceea ce, la acest nivel, este inadmisibilă.” (Decizia nr. 137/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 182 din 22 martie 2010)

„52. Referitor la interpretarea art. 148 din Constituție, prin Decizia nr. 668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 8 iulie 2011, și prin Decizia nr. 921 din 7 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 21 septembrie 2011, Curtea a statuat că "folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate ca normă interpusă celei de referință implică, în temeliu art. 148 alin. (2) și (4) din Constituția României, o condiționalitate cumulativă: pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, normă trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției - unică normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o atare ipoteză demersul Curții Constituționale este distinct de simpla aplicare și interpretare a legii, competență ce aparține instanțelor judecătoarești și autorităților administrative, sau de eventualele chestiuni ce fin de politica legislativă promovată de Parlament sau Guvern, după caz.”

53. Aplicând aceste considerente de principiu la cauza de față, Curtea reține că norma de drept european interpusă în cadrul controlului de constituționalitate celei de referință, consacrata de art. 148 alin. (4) din Constituție, o reprezintă art. 3 din Directiva 2002/21/CE. Cu privire la prima condiție necesară pentru folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate, Curtea reține că norma de drept european invocată întrunește condițiile de claritate și precizie. Astfel, ea stabilește fără echivoc că autoritățile naționale de reglementare ex ante a pielei trebuie să acționeze independent și nu trebuie să solicite și nici să primească instrucțiuni de la un alt organism în legătură cu îndeplinirea sarcinilor ce le revin în temeiul normelor de drept intern, care pun în aplicare normele comunitare.

54. În ceea ce privește cea de-a doua condiție, și anume aceea ca norma de drept european interpusă în cadrul controlului de constituționalitate să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției - unică normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate, Curtea constată că această condiție nu este întrunită. Aspectele legate de reglementarea de către statele membre a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (cum sunt, spre exemplu, garantarea independenței autorităților naționale de reglementare, asigurarea de resurse umane și financiare suficiente pentru îndeplinirea atribuțiilor sau asigurarea de bugete anuale separate) nu au în sine o relevanță constituțională, nefiind circumscribe principiilor și normelor fundamentale constituționale, cum ar fi, spre exemplu, cele care consacra drepturi,

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Mai amintim că Ministerul Justitiei a formulat un punct de vedere favorabil față de propunerea legislativă și a participat în mod activ la adoptarea acesteia, formulând amendamente care vizează înapșirea regimului sancționator al faptelor de abuz sexual împotriva minorilor, și de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, în cadrul dezbatelor din Comisia Juridică a Senatului, însă pe baza unei forme a propunerii legislative care nu cuprindea și modificările aduse instituției prescripției extinctive, acestea intervenind ulterior, după cum s-a arătat mai sus.

2. Cu referire la cel de-al doilea punct din întrebarea dumneavoastră parlamentară, anume posibilul număr de dosare de trafic de minori și de prostituție infantilă care ar putea fi clasate prin aplicarea legii penale mai favorabile?

Alin (4) al art. 154, în forma anterioară Legii nr. 217/2003, a fost completat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară², prin introducerea în cadrul acestui alineat, printre infracțiunile pentru care termenul de prescripție începe să curgă de la data la care victimă a devenit major și a celor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și pornografia infantilă. Aceste completări au intrat în vigoare la data de 23 mai 2016.

Prin urmare, pentru faptele de trafic de minori sau proxenetism cu victimă minor care au fost comise anterior datei de 23 mai 2016 și care la acea dată nu erau judecate definitiv, modificările aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 nu au fost niciodată aplicabile deoarece era incident principiul aplicării legii penale mai favorabile, ceea ce înseamnă că acestora li se aplica art. 154 în forma anterioară completării sale prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 și că prescripția răspunderii penale curge de la data comiterii faptei.

În ceea ce privește faptele comise între 23 mai 2016 și 29 noiembrie 2020 (dată la care a intrat în vigoare Legea nr. 274/2020 pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal³, lege care readuce în cuprinsul alineatului (4) al art. 154 din Codul penal infracțiunile de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și de pornografia infantilă):

- pedeapsa pentru fapta de trafic de minori în formă tip, în forma anterioară întrării în vigoare a Legii nr. 217/2020 (va fi aplicabilă această formă a Codului penal deoarece și aici este incident principiul aplicării legii penale mai favorabile), este închisoarea de la 5 la 10 ani, ceea ce înseamnă că termenul de prescripție, conform art. 154 alin. (1) lit. c) este de 8 ani;
- conform aceleiași reglementări, pentru faptele de proxenetism săvârșite față de un minor în forma cea mai puțin gravă (varianta tip a infracțiunii), pedeapsa este

libertăți și îndatoriri fundamentale sau cele privind autoritățile publice reglementate de textele constituționale." (Decizia nr. 64/2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 366 din 26 aprilie 2018)

² Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 18/2016 din 18 mai 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016

³ Legea nr 274/2020 din 26 noiembrie 2020 pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1144 din 26 noiembrie 2020

MINISTERUL JUSTIȚIEI

închisoarea între 3 și 10,5 ani, ceea ce înseamnă că termenul de prescripție, conform art. 154 alin. (1) lit. c) este de 10 ani⁴.

Astfel, chiar și pentru faptele de trafic de minori sau proxenetism cu victimă minor comise în ziua adoptării Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, termenul de prescripție de cel puțin 8 ani nu este împlinit ca efect al intrării în vigoare a Legii nr. 217/2020, nepunându-se pune problema clasării unor dosare pe acest motiv.

Este însă adevărat că, pentru faptele săvârșite în intervalul de timp precizat termenul de prescripție aplicabil va fi cel redus conform Legii nr. 217/2020, în sensul că el începe să curgă de la data comiterii faptei, iar organele judiciare vor avea la dispoziție pentru instrumentarea dosarelor acest termen.

3, 4 Cu referire la **ultimele două puncte** din *întrebarea dumneavoastră*, așa cum s-a precizat mai sus, Ministerul Justitiei a participat activ la adoptarea Legii nr. 217/2020 (forma dezbatută în cadrul Senatului, care nu cuprindea amendamentul referitor la art. 154), prin transmiterea de amendamente care au în vedere înăsprirea regimului sancționator al faptelor de abuz sexual împotriva minorilor, și de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, în cadrul dezbatelor din Comisia Juridică a Senatului.

Cu deosebită considerație,

pentru Cătălin Marian PREDOIU, ministrul justiției, semnează
Lidia BARAC

⁴ Art. 154 *Termenele de prescripție a răspunderii penale*

(1) *Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:*

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detenției pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;
d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;
e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

(2) *Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continue, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.*

(3) *În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.*

Art. 213 Proxenetismul (forma Codului penal anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 217/2020)

(1) *Determinarea sau înlesnirea practicării prostituției ori obținerea de folosuri patrimoniale de pe urma practicării prostituției de către una sau mai multe persoane se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(2) *În cazul în care determinarea la începerea sau continuarea practicării prostituției s-a realizat prin constrângere, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(3) *Dacă faptele sunt săvârșite față de un minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.*

(4) *Prin practicarea prostituției se înțelege întreținerea de acte sexuale cu diferite persoane în scopul obținerii de folosuri patrimoniale pentru sine sau pentru altul.*